

Fylkesmannen i Vestfold

JUSTISDEPARTEMENTET	
07 FEB. 2006	
SAKSNR.:	200504026
AVLEVERT:	LOV / FOI / H1
DOK.NR.:	198

Justis- og politidepartementet

Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

Vår saksbehandler / telefon:
Elisabeth Vestbakke Haugen
33 37 24 08

Deres ref:

Vår referanse:
2005/4840
Arkivnr: 730

Vår dato:
31.01.2006

Høring NOU 2005:8 likeverd og tilgjengelighet - ber om uttalelse

Høringsfrist var satt til 31.12.05. Det gjøres oppmerksom på at det på forespørsel telefonisk er gitt utsettelse til 31.01.06.

Det vises til utredningen Likeverd og tilgjengelighet, og Fylkesmannen i Vestfold avgir høringssvar som følger.

Fylkesmannen vil berømme utvalget for et inngående arbeide. Svært mange sider er gjennomgått i det å belyse behov for et bedre tilrettelagt samfunn som skal øke sjanselighet uavhengig av funksjonsevne. Fylkesmannen støtter intensjonen som også er sammenfallende med inkludererstanken i NAV.

Utvalget foreslår en egen diskriminerings- og tilgjengelighetslov, samt tilhørende endringer i sosialtjenesteloven, plan- og bygningsloven, arbeidsmiljøloven, lov om eierseksjoner, husleieloven, boligbyggelagsloven, borettslagsloven og likestillingsloven.

Når Fylkesmannen uttrykker betenkeligheter med en slik omfattende rettighetsfesting er dette basert på vurdering av noen premisser og konsekvenser som synes uklare.

1. Definisjonen av funksjonshemming. Utvalget har i kap. 3.3 redegjort for begreper og støtter den relasjonelle forståelsen av funksjonshemming som er målbåret i St.meld 40. (2002-2003) *Nedbygging av funksjonshemmende barrierer*, sitat:

"Funksjonshemming oppstår når det foreligger et gap mellom individets forutsetninger og omgivelsenes utforming eller krav til funksjon".

Denne forståelsen går altså lenger enn å knytte funksjonshemmingen til egenskaper slik som kognitiv- eller sansesvikt, eller til fysiske/biologiske forhold. Dette er fullt ut forståelig, men byr allikevel på noen problemer, når rettigheter skal gjøres gjeldende. Det savnes en problematisering av hvordan psykisk og sosial funksjonshemming skal forstås. Satt på spissen, stilles følgende spørsmål: Skal personer med sterke fobier for åpne plasser, tunneler eller store forsamlinger kunne gjøre krav på en rett til et tilrettelagt samfunn som ikke eksponerer deres funksjonshemming?

Det er Fylkesmannens oppfatning at rettighetskravet er tydelig, mens målgruppene blir noe utydelig. Dette gir forvaltningsmessige problemer og bidrar til økt konfliktnivå med tilhørende klagesaksbehandling.

2. Rettigheter lagt til nytt forslag i sosialtjenesteloven. Om rett til personlig assistanse og dagtilbud med meningsfylte aktiviteter til personer i yrkesaktiv alder som ikke kan være i arbeid. Av samme grunn som over, kan disse rettighetene bli forvaltningsmessig problematiske. En annen side ved dette er om kommunene er økonomisk i stand til å innfri disse rettighetene. De økonomiske konsekvenser vil bli vanskelig å forutsi, i og med at rettighetsgruppene er uklare. Det påpekes at det er et forholdsvis høyt antall som er uføretrygdete på grunn av psykiske lidelser. Det er mulig at et slikt tilbud på sikt kan være samfunnsøkonomisk, men at det vil komme i konflikt med det kommuneøkonomiske. Blir lovendringen aktuell, forutsettes det at kommunene settes i stand til å innfri rettighetene på en måte som ikke fører til ytterligere reduksjon i allerede lovfestede rettigheter for disse eller andre målgrupper.

På denne bakgrunn vil Fylkesmannen støtte utvalgets mindretall som mener at sosialtjenestelovens formuleringer bør forbli uendret. Fylkesmannen vil også påpeke det faktum at mange frivillige- og interesseorganisasjoner i dag kan fremstå som et alternativ til ulike grupper, og flere av organisasjonene kan tilby et likemannsarbeide som kan være et godt tilbud til noen. Sannsynligvis kan noe mer økonomisk bidrag til disse både øke omfang og kvalitet. I tillegg finner Fylkesmannen det hensiktsmessig å avvente hva NAV-satsingen kan utrette ift til sysselsetting.

3. Om krav til boliger, utleie, boligbyggelag etc. Det antas å være relativt uproblematisk å få utbyggere og utleiende til å hensynta kravet om tilpasning til alle. Her blir det snakk om investeringer som skal tjenes inn igjen, det være seg offentlige som private. Kjøper eller leietaker kan imidlertid komme i den situasjonen at en fysisk tilgjengelig leilighet kan bli økonomisk utilgjengelig.

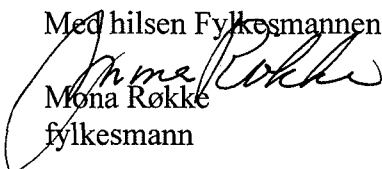
Det er derfor Fylkesmannens oppfatning at det er tilstrekkelig at prinsippet om universell utforming forankres i plan- og bygningsloven.

4. Konflikter ift annet lovverk. Fylkesmannen vil spesielt påpeke konflikten om universell utforming ift til lov om kulturminnevern. Med dagens så vidt strenge lovkrav er det slik at mange med fysiske funksjonshemninger ikke har tilgang til vernede bygninger, bla eldre kirker. At for eksempel både inngang og toalettforhold ikke kan tilpasses, er et forhold som utelukker interesserte brukergrupper i å ta del i en del av kulturlivet som er en selvfølgelighet for funksjonsfriske. I tillegg savnes en vurdering av problemstillingen ift Friluftsløven.

Fylkesmannen er av den oppfatning at det er viktig å nedbygge barrierer som gjør at flere kan ta i bruk samfunnet på en selvstendig måte, men mener at det vanskelig å gå inn for en så omfattende rettighetsfesting som utvalget foreslår. De metodiske problem man står overfor med å omfangsbeskrive dette økonomisk, er en tilleggsbegrunnelse.

Det er derfor Fylkesmannens syn at prinsippet om universell utforming bør forankres i plan- og bygningsloven, og anser at forbudet mot diskriminering av funksjonshemming i arbeidslivet er sikret med dagens arbeidsmiljølov.

Med hilsen Fylkesmannen i Vestfold

Mona Røkke
fylkesmann

Svein Lie
Fylkeslege